

ANKARA’NIN KOYNUNDA EL DEĞMEMİŞ BİR GÜZELLİK: ÇAMLIDERE

Ankara’nın Koynunda El Değmemiş Bir Güzellik: Çamlıdere” Projesine Ait Uygun Turizm Yatırım Alanlarının Belirlenmesi Raporu

HAZIRLAYANLAR

Yrd. Doç. Dr. Ali YAYLI
Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi, İşletme

Yrd. Doç. Dr. İrfan YAZICIOĞLU
Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi, Turizm İşletmeciliği

Araştırma Görevlisi Dr. Rahman TEMİZKAN
Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi, Turizm İşletmeciliği

Araştırma Görevlisi Dr. Mustafa Murat KIZANLIKLI
Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi, Turizm İşletmeciliği

Ankara, Mart 2011

**“ANKARA’NIN KOYNUNDA EL DEĞMEMİŞ BİR GÜZELLİK:
ÇAMLIDERE” PROJESİNE AİT UYGUN TURİZM YATIRIM ALANLARININ
BELİRLENMESİ RAPORU**

Bu rapor Ankara Kalkınma Ajansının desteklediği “Ankara’nın Koynunda El Değmemiş Bir Güzellik: Çamlıdere” projesi çerçevesinde Çamlıdere’nin bir turizm varış yeri olarak sürdürülebilir turizm potansiyelini ortaya koymaya yönelik durum analizini ve Çamlıdere’nin turizm alanında uygun yatırım alternatiflerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Çamlıdere’nin turizm potansiyelini ortaya koyabilmek için turizm arz ve talebine yönelik bilgiler bu çalışmada yer almıştır. Turizm arzını belirleyebilmek için araştırma kapsamında değerlendirmeye alınan unsurlar doğal kaynaklar, tarihi ve kültürel kaynaklar, konaklama işletmeleri, yiyecek içecek işletmeleri, seyahat acenteleri, ulaştırma işletmeleri ve insan kaynaklarından oluşmaktadır. Turistin bir bölgeye gitmesi için o bölgede yer alması gereken turistik çekicilik unsurları ve turistin o bölgeye gidebilmesine imkân sağlayan diğer unsurlar turizm arz kaynaklarını oluşturur. Nehirler, dağlar, göller gibi unsurlar doğal kaynaklar kapsamında değerlendirilecek unsurlardır. Antik kentler, kaleler, hanlar, kervansaraylar, cami ve kilise gibi ibadethaneler ve festivaller de tarihi ve kültürel kaynaklar kapsamındaki unsurlardır. Doğal, tarihi ve kültürel çekiciliklerin varlığı turistleri bir bölgeye çekmek için yeterli değildir. Bunların yanında turistlerin o bölgeye ulaştırılması, seyahat organizasyonlarına yardımcı olunması ve gidilecek bölgede turistlerin beklentilerine uygun konaklama, yeme-içme ve eğlence işletmelerinin bulanabilirliği de önemlidir. Turizm talebini belirleyebilmek için araştırma kapsamında değerlendirmeye alınan bilgiler ise bu bölgeye gelen yerli ve yabancı turist sayısı, geceleme sayısı, gelen turistlerin bölgeye geliş amaçları, geliş şekilleri ve yabancı turistlerin geldikleri ülkelere ve bölgelere göre dağılımıdır. Aşağıda, Çamlıdere ve çevresine ilişkin turizm potansiyeli verileri verilmiştir.

GİRİŞ

Turizm 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren, dünya ekonomisinde en hızlı gelişen ve genişleyen sektörlerden biri haline gelmiştir. Turizm sektörü gelir, iş ve vergi gelirlerinin oluşturulmasında, ödemeler dengesi problemlerinin hafifletilmesinde, bölgesel ve ulusal ekonomik gelişmelere katkıda bulunmada rol oynayan önemli bir sektör konumunda olagelmıştır.

Dünya Turizm Örgütü, dünya turizminin son 40 yılda büyük bir gelişme gösterdiğini, dünyada bir yılda (2008 yılı verilerine göre) 922 milyon turist dolaştığını ve 944 milyar dolar turizm geliri elde edildiğini belirterek, 2010 yılı itibariyle dünya turizm ekonomisinin hacminin 1 trilyon dolar, 2020 yılında ise 2 trilyon dolar olacağı tahmininde bulunmaktadır. Uzmanlar turizmin bu boyutuyla dünyanın en önemli ve lider sektörü haline geleceğini ifade etmektedirler.

Dünya Turizm Örgütü'nün (WTO) çalışmasına göre 1994 yılında tüm dünyada seyahat edenlerin sayısı 546 milyon iken bu rakam 2004 yılında 762 milyona yükselmiş, dünya turizm gelirleri de bu 10 yıllık dönemde 348 milyar dolardan, 622 milyar dolara yükselmiştir. En son 2011 yılında Dünya turizm örgütü tarafından yayınlanan Tourism Highlights 2009 Edition dünya turizmi istatistikî verilerine göre 2008 yılında 922 milyon turist dolaştığı ve 944 milyar dolar turizm geliri elde edildiği hesaplanmıştır. Dünya turizmi turist sayısı ve turizm geliri bakımından hızlı bir büyüme kaydetmiştir. Bu büyümenin hızını arttırarak devam edeceği tahmin edilmektedir.

Türkiye de bu büyümede önemli rol oynamıştır. Türkiye'nin turizm gelirindeki artış dünya ortalamasının üzerinde gerçekleşmiştir. Son 10 yılda %247 artış olmuştur. Aynı dönemde ziyaretçi sayısındaki artış da dünyada %40'ta kalırken bu dönemde Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçi sayısı %162 artış göstermiştir. Benzer durumdaki yatak kapasitesinde de yaşanmıştır. 10 yılda dünya yatak kapasitesindeki artış % 44 iken bu oran Türkiye'de %76 olarak gerçekleşmiştir (www.turizm gazetesi.com).

TÜİK verilerine göre, dünyada küresel bir ekonomik kriz yaşanmasına rağmen, Türkiye'ye 2008 yılında gelen 26 milyon 337 bin yabancı turist sayısı 2009 yılında %2,81 artış göstererek 27 milyon 77 bine 2010 yılında ise %5,74 artış göstererek 28 milyon 633 bine çıkmıştır. Elde edilen gelir ise 21 milyar \$' civarındadır.

Özellikle Orta Doğu ülkelerinden gelen turist sayılarına bakıldığında 2008 yılından itibaren dramatik artışlar olduğu görülmektedir. Özellikle İran'dan gelen turistlerin sayısı

2011 yılı ocak ayında bir önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında %13,8 artış göstererek 90 bin 351'den 102 bin 896 ya çıkarak Almanya'dan sonra en fazla turist gönderen ülke konumuna yükselmiştir. Benzer bir durumun Türkiye'ye turist gönderen ülkelerden birisi olan Suriye için de geçerli olduğu görülmektedir. Dünya Turizm Örgütü verilerine göre 2008 yılında, turistlerin %51'i gezi, eğlence, dinlenme ve tatil amaçlı, %15'i iş ve meslek amaçlı, %27'si ise dost ve akraba ziyareti, sağlık ve dini amaçlı olarak turizm hareketine katılmaktadırlar.

TÜİK'in 2010 turizm verilerine dayalı olarak yabancı ziyaretçilerin Türkiye'ye geliş amaçlarını belirlemeye yönelik yaptığı analize göre yabancı turistlerin ziyaret nedenlerinin daha çok gezi ve eğlence amaçlı olduğu ortaya çıkmaktadır. Buna göre yabancı turistlerin %57'si gezi, eğlence, %11'i dost ve akraba ziyareti, yüzde amacıyla gelmektedirler. Alışveriş amacıyla gelenler %5, görev ve iş nedeniyle gelenler %9 civarındadır. Diğerlerini de sağlık, dini, eğitim, yakınları ziyaret, sportif ilişkiler gibi nedenler oluşturmaktadır.

Yurt içinde ikamet eden hane halkının seyahat davranışları da yatırım kararlarında incelenmesi gereken önemli hususlardan birisidir.

TÜİK'ten elde edilen iç turizm verilerine göre 2009 yılında 60 milyon 888 bin seyahat gerçekleştirilmiş ve bu seyahatlerde 510 milyon 961 bin geceleme gerçekleştirilmiştir. Ortalama 8,4 geceleme yapılmıştır. Gezi ve eğlence amaçlı seyahat edenlerin 9,9, kültür amaçlı seyahat edenlerin 3,0, yakınları ziyaret amaçlı seyahat edenlerin 8,5, sağlık amaçlı seyahat edenlerin 7,4, gece konaklama yaptıkları görülmüştür.

Ticari ilişkiler ve fuar amacıyla seyahat edenlerin kişi başına en yüksek turizm harcamasını yaptıkları (400TL) görülmektedir. Bunu 326 lira ile gezi eğlence ve tatil amaçlı seyahat edenler ve 313 lira ile toplantı, konferans ve kurs için seyahat edenler takip etmektedir. Seyahat başına ortalama harcama 201 liradır.

Seyahatlerinde kendi evlerinde konaklayanlar yılda ortalama 19,8 geceleme, akraba ve arkadaş evinde konaklayanlar 8 geceleme, otelde konaklayanlar 4,1 geceleme, pansiyonda konaklayanlar 5 geceleme ve diğer şekillerde (Çadır ve karavan gibi) 9,8 geceleme yapmaktadırlar.

Yaşlarına göre bakıldığında 45 yaş ve üstünün seyahatlerinde geceleme sayılarının diğer gruplardan yüksek olduğu anlaşılmaktadır. 45-64 yaş arasının seyahatlerinde yıllık ortalama geceleme sayısı 8,8, 65 yaş ve üstünün geceleme sayısı ise 14,8'dir. Yıllık ortalama geceleme

sayısında bakıldığında 0-14 yaş arasının 9,1, 15-24 yaş arasının 8,2, 25- 44 yaş arasının 6,9 geceleme ile en az geceleme yapan kesimler olduğu görülmektedir.

İç turizm hareketine katılan yerli turistlerin %51 civarında bir kısmının 1-3 gece arasında konaklama gerçekleştirdiği geri kalan kısmının 4 ve daha fazla gece konaklama gerçekleştirdiği söylenebilir. 1-3 geceleme yapanlar genel toplamdan çıkartıldığında 4 ve daha fazla geceleme yapanların ortalama geceleme sayıları 15'tir.

2009 yılında yerli turistler seyahatlerinde toplam 12 milyar 216 milyon lira harcamıştır. Bu rakamın yaklaşık olarak %33'ü ulaştırma, %32'si yiyecek içecek, %14'ü hediyelik eşya ve alışveriş %8,5'i konaklama giderlerinden oluşmaktadır.

Ankara'nın Çamlıdere ilçesinin, nüfusu 5 milyona yaklaşan başkent Ankara'ya coğrafi ve kültürel yakınlığından dolayı Ankara'dan bağımsız olarak bir turizm merkezi olarak değerlendirilmesi gerçekçi bir yaklaşım olmayacaktır. Çamlıdere, gelecekte tek başına bir turizm çekim merkezi olabilir. Ancak, henüz böyle bir güce sahip değildir. Özellikle, tek başına turizm çekim merkezi olma yolunda ilerleme isteğindeki Çamlıdere'nin Ankara'nın sunduğu fırsatları iyi değerlendirmesi gerekmektedir.

Türkiye'nin turizm hareketliliği içinde Ankara, genel tablodan ayrı bir özellik arz etmektedir. Ankara'da turizm faaliyetlerinin ağırlıklı karakterini başkent oluşunun beraberinde getirdiği yapı oluşturur. Bu yapının beraberinde getirdiği kurumlar ve bu kurumlara yönelik insan hareketi özellikle politik, diplomatik, eğitim ve ticari yönlüdür. Böylece iş ve kongre turizmi öne çıkmakta, ayrıca bölgenin kaynakları nedeniyle sağlık ve kültür turizmi hareketi de önem arz etmektedir. Deniz odaklı turizm türleri hariç, diğer turizm türlerinin birçoğu için de geniş bir potansiyele sahip olan Ankara'nın turistik amaçlı ziyaretçi sayısı, şehrin ekonomisine önemli katısı olmakla beraber, maalesef diğer modern dünya başkentleri ile kıyaslandığında geridedir.

Ankara'nın özellikle Türkiye Cumhuriyeti'nin başkenti olması, köklü tarihi geçmişi ve doğal coğrafyasından kaynaklanan birtakım çekicilikler gibi özellikleri, şehrin turizm hareketlerini yönlendirmektedir.

Diğer bütün bakanlıklar gibi T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı da Ankara'dadır. Bu durumda sadece Ankara'nın değil, Türkiye'nin turizm sektörünün yapısı ve işleyişinin bürokratik merkezi de Ankara'dır. Ankara, turizm ile ilgili çok sayıda sivil toplum örgütüne de ev sahipliği yapmaktadır.

Ankara’da turizm başlığında özellikle konaklama, kent içi parklar ve rekreasyon alanları ile iş/kongre turizmine yönelik yatırımlar öne çıkmaktadır. Mogan Gölü’nün turizm amaçlı değerlendirilmesini sağlayan Mogan Park ve göl çevresi düzenlemeleri, Ankara’nın kültür turizmine çok önemli katkıda bulunabilecek Ulus Bölgesi için turizme yönelik bir planlama çalışması ve Beypazarı Bölgesi’ndeki yerel kültürün korunması ve turizme açılmasına yönelik sürdürülen planlı çalışmalar devam etmektedir.

Ankara ikisi özel dört adet uygulamalı Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi’nin yanında, şehirdeki 10 üniversite arasındaki Bilkent, Gazi, Hacettepe, Başkent, Atılım ve Çankaya üniversitelerinde ön lisans, lisans ve lisansüstü turizm eğitimi verilmektedir.

Ankara’nın zengin doğal ve kültürel dokusu ile eski ve cumhuriyet tarihine ait yapıları, ziyaretçi trafiği için çoğu zaman temel amaçlar değil, turizm ürününün zenginleştirici unsurları olarak yer almaktadır. Ankara’nın esas turizm ürününü, başkent oluşuna bağlı yapısının uzantılarına bağlıdır. Bu durumda eğitim ve sağlık sektörleri ile siyaset, diplomasi ve ticaret hayatına bağlı faaliyetler Ankara’nın turizm ürününü oluşturmaktadır.

Türkiye’de gelişen iç-dış siyasi ve ekonomik hareketlilik, başkent Ankara’nın da turizmini doğru orantılı etkileyebilecektir. Bu eğilimin özellikle iş ve kongre turizmi üzerinde yoğunlaşacağı beklenebilir ki, bu beklentiye yönelik olarak konaklama tesisi, kongre merkezi vb. bazı yatırımların gerçekleştirildiğini ve bazılarının da sürmekte olduğu gözlenmektedir. Belli başlı gelişmiş ülke başkentlerinin pek azı, Ankara kadar köklü bir tarihi geçmişe ve bu geçmişin kalıntlarına sahiptir. Yukarıda söz edilen bazı projelerin de hayata geçmesi ile gelecekte Ankara’nın kültür turizmine yönelik ziyaretçi sayısının artacağından söz edilebilir. Yine sağlık ve spor turizmine yönelik kaynaklarını modern tesis ve bilinçli işletmecilikle birleştirebilmek şehrin bu kaynaklarını turizm amaçlı olarak daha etkin biçimde kullanılmasını da sağlayabilecektir.

ÇAMLIDERE’NİN TURİZM POTANSİYELİ

TURİZM ÇEKİCİLİKLERİ

Çamlıdere ve çevresinin turizm arz kaynakları doğal kaynaklar, tarihi ve kültürel kaynaklar, konaklama kapasitesi, seyahat organizasyonu sağlayan işletmeler, yiyecek içecek işletmeleri ve eğlence işletmeleri açılarından ele alınmıştır.

DOĞAL KAYNAKLAR

Çamlıdere İç Anadolu Bölgesinin kuzeyinde yer alan, Doğudan Kızılcahamam ilçesi, Batıdan Benli ve Kavaklı Dağları, Kuzeyden Gerede ilçesi, Güneyden Güdül ile Beypazarı ilçeleri ile çevrilidir. Yüzölçümü 650 kilometrekaredir. İlçenin deniz seviyesinden yüksekliği 1175 metredir.

İklimi Batı Karadeniz ve İç Anadolu Bölgelerinin arasında bulunduğundan her iki bölgenin de iklimi tesiri altındadır. Yazları kurak ve serin, kışları kar ve yağmur yağışlı geçer.

Dağlar ve Ormanlar

Aluç Dağı: İlçe arazisinin %66’sı çam ve meşe ormanları ile kaplı olup, orman alanı 42.500 Hektardır. İlçe oldukça engebeli bir arazi yapısına sahiptir. Aluç dağı 350 adet piknik masası, çeşmeleri, lavabo ve tuvaletleri ile hizmet veren Çam ağaçlarından oluşan ormanlık bir mesire alanıdır. Çevre ve Orman Bakanlığı, Orman Genel Müdürlüğünden Milli Parklar Genel Müdürlüğüne devredilerek 29 yıllığına mesire yeri işletmeciliği Çamlıdere belediyesine verilmiştir. Her yıl Temmuz ayı içerisinde Aluçdağı mevkiinde düzenlenen Aluçdağı Festivali’nde, yağlı güreş müsabakalarının yanında yurdun çeşitli yerlerinden davet edilen halk oyunları ekiplerinin gösterileri ve müzik şölenleri yer almaktadır. Mayıs ayından Ekim ayına kadar Aluç dağı mesire alanı Ankara halkının özellikle hafta sonları piknik yaptıkları bir alan niteliğindedir.

Aluç dağı mesire yeri

Fosil Ormanı: amlıdere İlçesi Pelitik Köyü mevkiiinde 3 hektarlık bir alanda Dünyada sayısı çok az olan ve Türkiye’de bugüne kadar bilinmeyen taşlaşmış am, Meşe ve Ardıç ağaçlarından oluşan 23 Milyon yıl öncesine ait olduğu anlaşılan zengin fosilleşmiş-silisleşmiş bir fosil ormanı tespit edilmiştir. Söz konusu fosil ormanın jeolojik yönden Orman Florası rneklerinin nadir ve bol miktarda bulunması nedeniyle Dünyadaki diğer örnekleri gibi koruma altına alınarak açık hava müzesi ve jeoloji parkı haline getirilmesi halinde, Jeoloji Bilimleri ğrencilerine uygulamalı eğitim sağlayacağı gibi ülkemizin ve yöremizin tanıtılmasında ve ekonomik yönden kalkınmasında önemli ölçüde katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Taşlaşmış ağaçların bulunduğu yöre batıda; Bolu, kuzeyde; erkeş, Kurşunlu, Ilgaz, doğuda; ankırı ve şabanz, güneyde; Beypazarı, Kazan, ubuk yerleşim yerleriyle sınırlı çok geniş bir alandır. Tarihsel süreçler içinde bu yörelerde yaşamış olan Galat halklarının onuruna, jeolojik özelliklerine dayanılarak’’ Galatya Masifi’’ olarak anılmakta olan bu yöre yaklaşık 23-11 milyon yıl önceleri oluşmuş Erken-Orta Miyosen yaşlı, Andezitik, Dasitik, yer yer Riyolitik, Bazaltik; tf, volkanik konglomeralardan meydana gelen volkanik bir kompleks ve volkanik gereç içeren kumtaşı, silttaşı, kiltatı, şeyl, tüfit ve yer yer linyit damarları ve silis

merceklerinden oluşan çok kalın sedimanter, volkano sedimanter ve volkanik bir istifin parçasıdır.

Silisleşmiş (Fosil) orman ağaçlarından oluşan bulgu alanı tamamen volkanik ürünlerden oluşmaktadır ve bu orman ilk yorumlarımıza dayanılarak Erken Miyosen’de (23–15 milyon yıl öncesi) gelişmiş olan çam ve meşe ağaçlarının egemen olduğu karışık bir ormanın fosil kalıntılarıdır. İlk belirlemelere göre baskın olarak kök, gövde ve dallardan oluşmuş ve bunların parçalanmış örnekleri 250–300 m uzunluğunda bir zonda zenginleştiği belirlenmiştir. Şu anda eğimli olan fosilli tabakanın eğim doğrultusunda bu orman üyelerinin eğer bilimsel kazılar yapılırsa tüm kök, gövde ve dallarıyla birlikte bulunabilecekleri ortadadır.

Bu tür bulgu alanlarının dünyada benzerleri az da olsa bulunmakta olup örnek olarak, literatürden çok iyi bilinen ve şimdi bir açık hava müzesi olarak ziyarete açılmış Amerika’daki Mezozoik yaşlı silisleşmiş orman fosilleri keza son yıllarda komşumuz Yunanistan’ın Midilli adasında Erken-Orta Miyosen yaşlı, yine bir açık hava müzesine dönüştürülmüş taşlaşmış ağaçlar bulgu alanları gösterilebilir.

Yukarıda sınırları çizilen “Galatya Masifi”nin birçok yöresinde daha önceki yıllarda yapılan çalışmalarda birçok silisli zondan söz edilmekte olup örneğin Güvem, Yukarı Çamlı köyünde işletilmiş ve günümüzde terkedilmiş linyit ocağında da benzer silisleşmiş ağaç parçaları bulunmakla beraber hiçbir zaman bunlar Çamlıdere yöresindekiler kadar zengin olmamış ve açık hava müzesi olma özelliği ve niteliği taşımamıştır.

Jeolojik özellikler ve güzellikler taşıyan Çamlıdere yöresinin bu silisleşmiş orman florası örnekleri bol miktarda bulunmaları, ayrıca nadir olarak bu denli zengin bulunmaları nedeniyle onlara bir açık hava müzesi olma sıfatını kazandırmaktadır.

Diğer taraftan bu orman florası 2863 sayılı yasanın jeolojik devirlerde oluşmuş olması ve özellik ve güzellikler bulundurmaları nedeniyle, değinilen yazıya dayanılarak koruma altına alma özelliği de göstermektedir. Bu alan dar kapsamda jeolojik koruma alanı (Jeosit) ya da geniş alanları kapsayacak tarzda jeoloji parkı (Jeopark) olma özelliğindedir.

Yukarıda yapılan açıklamalar bağlamında fosil ormanın bulunduğu Çamlıdere (Ankara) yöresindeki bu alanın bir açık hava müzesi olarak korunmak üzere koruma altına alınarak ve bu alanda oluşturulacak bir proje kapsamında kazılar yapılarak tüm ağaç, gövde ve köklerinin tüm görkemiyle ortaya çıkarılması ve bu örneklerin yerinde korunarak dünyadaki diğer örnekleri gibi bir açık hava müzesi niteliğine kavuşturulması gerekmektedir (Çamlıdere ve Doğa Dostları Derneği, 2011).

Yaylalar

Yayla, çevreye göre daha yüksek ancak engebeli olmayıp düz ve otlaklarla kaplı alanlardır. Yaylalar özellikle yaz aylarında hayvancılıkla uğraşan köy halklarının hayvanlar için taze ot temin ettikleri ve süt ve süt ürünlerini (peynir, tereyağ vs.) ürettikleri alanlardır. Çamlıdere'ye bağlı köylerde yaşayan insanların büyük bir bölümü yaylacılık yapmaya devam etmektedir. Çamlıdere yaylalarında da diğer yaylalarda olduğu gibi sürekli veya geçici olarak kullanılan yayla evleri ve ahırlarından oluşan küçük yerleşimler bulunmaktadır. Çamlıdere yaylaları doğa yürüyüşü, kamping, günübirlik dinlenme ve eğlenme olanakları ve su kaynaklarının olduğu yerlerde olta balıkçılığı fırsatı sunmaktadırlar.

Benli Yaylaları: Çamlıdere ilçesinin batısında ilçeye 40 km uzaklıktadır. Yaylanın etrafı zengin çam ormanları ve tabanı ise çayırarla kaplıdır. Doğa yürüyüşüne, çadırli kamplara, at ve bisikletle yapılacak turlara uygundur. Bu bölgede Osmansin, Çukurören, Yılanlı, İnceöz ve Ören yaylaları vardır.

Bakırlı (Peçenek) Yaylası: İlçenin batısında 35 km uzaklıktadır. Çam ormanlarıyla çevrilidir. Geleneksel evlerin yanında yeni yapılaşma da devam etmektedir. **Alakoç, Konaklı –Meşeler ve Akkaya** yaylaları da benzer şekilde doğa yürüyüşü, kamping, atlı veya bisikletli geziler gibi faaliyetler için değerlendirilmeye uygundur.

Göller ve Akarsular

Çamlıdere (Bayındır) Barajı: İlçede tabii göl ve akarsu bulunmamaktadır. Bayındır, Buğrular, Yahşihan, Doğancı, Doymuş, Yoncatepe, Tatlak, Bökeler, Elvanlar, İnceöz, Akkaya, Yediören, Gümele köyleri ile Peçenek Beldesi arasındaki vadiye Ankara'nın içme suyu ihtiyacını karşılamak amacıyla Çamlıdere Bayındır Barajı inşa edilmiştir. Söz konusu baraj Ankara'nın su ihtiyacının %70 kadarını karşılamaktadır. Bununla birlikte etrafında mesire yeri olarak kullanılan alanlar mevcuttur. Olta balıkçılığına uygun imkânlar sunmaktadır.

Çamkoru Göleti: Çamkoru tabiat parkı içerisinde yer almaktadır. Çamlıdere'ye 15 km uzaklıktadır. 215 hektar genişliğindeki bir alanı kapsayan tabiat parkı mesire yeri olarak kullanılmaktadır. Ormanlık alan sarıçam ve karaçam türleri ile kaplıdır. Otsu bitkiler açısından da oldukça çeşitli türler barındırmaktadır. Yaban hayatı olarak memeli türlerden çakal, kurt, tilki, yaban domuzu ve tavşan bulunmaktadır. Ötücü ve yırtıcı kuş türleri bulunmaktadır. Çamkoru göletinde çeşitli türde balıklar bulunmaktadır. Çamkoru göleti su bisikleti, kürek sporları ve olta balıkçılığı için önemli bir potansiyel barındırmaktadır.

Yayla Göleti: Bununla birlikte yaylanın ortasında 100 dönümlük bir araziye İl özel idaresi, DSİ, Ankara büyükşehir Belediyesi ve Çamlıdere Belediyesi işbirliği ile 2010 yılında bir gölet yapılmıştır. 2011 yılında hizmete alınması planlanan bu yapay gölet etrafına Çamlıdere'nin önemli bir ürünü olan mantardan esinlenerek mantar şehri rekreasyon alanı yapılması planlanmaktadır. Bu rekreasyon alanında otel, restoran, kamelyalar, yürüyüş yolları, piknik alanları ve çeşitli dinlenme ve eğlence tesisleri inşa edilmesi planlanmaktadır. Ayrıca Gölün ortasında yer alacak bir adada mantar şeklinde inşa edilecek bir kulenin yiyecek içecek işletmesi olarak hizmet vermesi planlanmaktadır.

Yukarıda sayılan göller dışında ilçeye bağlı köylerin bir kısmında irili ufaklı çok sayıda gölet bulunmaktadır. Bu tür göletlerin asıl amacının tarım arazisi sulamak olmasına rağmen olta balıkçılığı için önemli fırsatlar sunabilecek kapasitede göletler bulunmaktadır.

Acun deresi, Bayındır çayı, Güreş çayı ve Gürlük dere akarsuları bayındır barajını besleyen önemli akarsulardır. Çamlıdere ilçesinde önemli miktarda su taşıyan başka bir akarsu yoktur. Bu derelerde yılın belirli dönemlerinde olta balıkçılığı yapılabilmektedir. Bu derelerin bulunduğu vadilerde uygun alanlar sunan bölgelerde hobi bahçeleri yapılabilir.

Organik Tarım: İlçede geçmişte yapılan tarım uygulamalarında kimyasal gübre ve ilaçların kullanılmasının doğal yaşam ve özellikle faunada meydana getirdiği olumsuzluklar yöre halkı tarafından anlaşılmıştır. Bölgedeki tarım faaliyetlerinde son yıllarda yerel yönetimin teşvikleri ile organik üretim teknikleri tercih edilmektedir. Çamlıdere'de organik tarımın gelişmesiyle özellikle kuş türleri popülasyonu gözle görülür oranda artmıştır. Organik ürünler turistler için önemli bir cazibe olarak görülmektedir. Konaklama ve yiyecek içecek işletmelerinde organik ürünlerle hazırlanan yiyecek ve içeceklerin sunulmasının sağlanması Çamlıdere'deki işletmelerin bölgede rekabet gücünü arttıracaktır.

Mantar: Çamlıdere İç Anadolu ve Batı Karadeniz'de görülen iklimlerin karışımını yaşamaktadır. Dolayısıyla sahip olduğu geniş ormanlık alanlarda çeşitli türlerde yenilebilir mantarlar yetişmektedir. İlkbahar ve sonbahar aylarında önemli miktarlarda mantar toplanmakta ve tüketilmektedir. Bölgede yetişen başlıca mantar türleri ak kayışkan, kanlıca, kara mantar, çayır mantarı ve kuzugöbeği türleridir.

Jeotermal Kaynaklar

Çamlıdere arazisi jeotermal kaynakların bulunduğu arazilerin sahip olduğu jeolojik özelliklerin tümüne sahiptir. Bununla birlikte Çamlıdere'de doğal jeotermal kaynak bulunmamasına rağmen 2009 yılında Ankara Üniversitesi ile birlikte yapılan çalışmalar sonunda Ahatlar köyünde jeotermal su kaynağı çıkarılmıştır. Bu jeotermal su 43 derece santigrat ısıya sahiptir. 2011 yılında devre mülk, hamam ve otel inşaatlarına başlanması planlanmaktadır. Bu jeotermal kaynak ile Ankara'nın önemli bir turistik çekim merkezine kavuşacağı düşünülmektedir.

TARİHİ VE KÜLTÜREL KAYNAKLAR

Çamlıdere'nin kuruluşu çok eski olup, herhangi bir belgeye dayanan bir bilgi elde edilememiştir. Bu nedenle, ilçenin yaşlı ve tanınmış kişileriyle yapılan temaslar ve bazı belirtilere dayanan bilgilere göre; daha önce Çamlıdere'nin adının Kuzveren (Kuzucular) olduğu, ilçede türbesi bulunan Hz. Ömer'in 4 üncü soyundan torunu Şeyh Ali Semerkandi'nin yöreye gelip yerleşmesiyle Kuzveren adının Şeyhler olarak değiştiği kabul edilmektedir.

Çamlıdere idari bakımdan Beypazarı'na bağlı bir köy iken Hicri 1314 yılında bucak olmuş,1916 yıllarında Kızılcahamam ilçesine bağlanmıştır. İlçe 1953 yılına kadar Kızılcahamam ilçesine bağlı bucak olarak kalmış,02.12.1953 tarihinde çıkarılan 6191 sayılı kanunla ilçe statüsünü kazanmıştır.

Ayrıca Çamlıdere ilçesinde Oğuz Beylerinin isimlerini taşıyan birçok köy isimlerine rastlanmaktadır. Örneğin; Peçenek ve Bayındır köylerinin isimleri gibi. Bu köy isimlerinden de anlaşıldığına göre bu köyleri kuranların Orta Asya'dan geldikleri kanısına varılmaktadır. İlçeye bağlı Peçenek Beldesinde Selçuklular devrinde kaldığı tahmin edilen bir camii bulunmaktadır. 1071 Malazgirt Savaşından sonra Selçuklu Türklerinin Anadolu'ya yerleşmeleri ile Oğuz Beylerinin isimlerini taşıyan köylerin buralarda kurulmuş olacağı düşünülmektedir.

Şeyh Ali Semerkandi Hz. Türbe ve Külliyesi: Osmanlı Devleti'nin kuruluş devrinde, Ankara'nın Çamlıdere beldesinde yaşayan büyük velilerden. 1320(H.720) senesinde İsfahan'da doğdu. Babasının ismi Yahyâ olup, hazret-i Ömer'e dayanır. Çok zeki ve pek akıllı idi. Küçük yaşta Kur'ân-ı kerimi ezberledi ve muhtelif kırâatlere göre okumasını öğrendi. Genç yaşında; tefsîr, hadîs, fıkıh ve tasavvuf ilimlerinde pek yüksek derecelere kavuştu. Mekke-i mükerreme, Medîne-i münevvere, Şam, Kudüs, Irak, Semerkand, Çamlıdere gibi pek

çok beldelerde İslamiyet'i öğretmek, emr-i mârûf nehy-i münker yapmak, Allahü telalanın emir ve yasaklarını bildirmek için dolaştı.

Ali Semerkandî, tahsilini tamamladıktan sonra, Mekke-i mükerremeye gitti. Kâbe-i muazzamada yıllarca imamlık yaptı. Orada, insanları Ehl-i sünnet itikadına uygun bir iman ile yaşamaları, ibadetlerini sünnet-i şerife uygun yapabilmeleri için çok çalıştı. Manevî bir işaret ile Medine-i münevvereye geldi. Orada Resûlullah efendimizin mübarek türbelerinde yedi sene kadar türbedarlık hizmetinde bulundu. Bir gün rüyasında, Peygamber efendimizin kerimleri Fâtımâ validemizi gördü. Rüyada; "Ya Ali! Resûlullah'ın huzuruna git. Seni manevî evlatlığa kabul buyuracak!" dedi. Ali Semerkandî uyanınca, hemen Resûlullah'ın mübarek huzûruna koştu. Mübârek kabrinin karşısına geçip, diz üzerinde edeble oturdu. Başını önüne eğerek, murâkabe hâlinde beklemeye başladı. Bir müddet sonra Ravda-i mutahheradan Resûlullah efendimizin; "Buyur ya Ali! Seni manevî evlâdım olarak kabûl ettim. Kıyamete kadar bu mucizem bâkî kalsın. Ya Ali! Öyle bir beldeye git ki, fakirlikleri sebebiyle beni ziyaret edemeyen ümmetim, seni ziyaret etsinler. Sen benim evlâdım olduğun için, sana yapılan ziyareti bana yapılmış gibi kabul ederim." mübarek sözlerini işitti. Bu sözleri, büyük bir zevk ile dinleyen Ali Semerkandî hazretleri, sevincinden ağladı ve cenâb-ı Hakk'ın verdiği bu nimetten dolayı şükür secdesi yaptı. Anadolu'ya gitmesi gerektiğini anladı ve hemen harekete geçti.

Ali Semerkandî, bugünkü Ankara'nın Çamlıdere havâlisine geldi. (Çamlıdere'nin eski ismi Şeyhler olup, bu zâta izâfeten verildi.) Çamlıdere'ye bir derviş kıyâfesinde gelen Ali Semerkandî, oradaki insanların çok fakir olduğunu görerek, işâret buyurulan yerin burası olduğunu mânevî keşf ile anladı. Buradaki insanların irşâdı, Allahü teâlânın emirlerini bildirmek, yasaklarından sakındırmak için yıllarca çalıştı. Pek çok talebeleri oldu. İslamiyet'i yaymak için çalıştı.

Bulunduğu bölgeye ilk geldiği günlerde, köylülerin sığırlarını otlatmak için çobanları yoktu. Arıyorlardı, fakat çobanlığa kimse yanaşmıyordu. Ali Semerkandî hazretlerinin de büyüklüğünü anlamış değillerdi. İnsanların bu sıkıntısını gören Ali Semerkandî onlara; "Sığırlarınızı otlatırım. Bu işten dolayı sizden ücret talep etmiyorum." buyurdu. Köylüler bu habere çok sevindiler. Köylülerine yeni gelen, herkese dinden îmândan bahseden bu zâta dediler ki; "Biz, sığırlarımızla birlikte, buzağılarını da otlatırmak istiyoruz. Eğer buzağılarını, annelerini emmeden otlatmalarını sağlarsan memnûn oluruz." O da kabûl etti. Ertesi gün inekleri ve buzağuları bir arada otlatmaya götüren Ali Semerkandî, otlak yerinde sığırlara dönerek; "Ey inekler ve buzağılar! Akşama kadar berâberce otlayınız. Yalnız buzağılar,

annelerini emmesin, anneler de yavrularını emzirmesin!" dedi. Bu söz üzerine, akşama kadar inekler buzağularını emzirmede. Buzağular dahî annelerini emmek için uğraşmadı. Akşam merak içinde bekleyen köylüler, ineklerin memelerini süt ile dolu görünce hayretten şaşırıp kaldılar. Böylesini ne işitmiş ne görmüşlerdi. Bunun, Ali Semerkandî hazretlerinin bir kerâmeti olduğunu ve onun büyük velîler arasında yer aldığını anladılar.

Ali Semerkandî, bir gün kırdan sığırları otlatırken, bir kurdun, bir öküzü öldürmek için hazırlandığını gördü. Hemen yanlarına varıp, kurda; "Ey kurt! Bu öküzü öldürmek için kimden izin aldın?" deyince, kurt dile gelip; "Ey Allahü teâlânın sevgili kulu! Bu öküz benim nasibimdir. Allahü teâlânın izni ile bunu öldürüp yiyeceğim." dedi. O da; "Ey kurt! Öküzün sâhibine durumu anlatayım. Haberi olsun ki, bize bir kabahat bulup dil uzatarak âhiretini yıkmasın. Bugün müsâade et, yarın gel." buyurdu. Kurt, peki diyerek oradan ayrıldı. Akşam durumu öküzün sâhibine anlattı. Fakat öküzün sâhibi, Ali Semerkandî hazretlerinin büyüklüğünü idrâk edemeyenlerden idi. Onun bu anlattıklarının olamayacağını söyleyerek, ertesi gün öküzü yine gönderdi. O gün kurt, yine gelip öküzün başına dikildi. Hâdiseyi tâkib eden Ali Semerkandî, kurdun yanına gelip; "Mâdem ki yiyeceksin, hiç olmazsa derisini delik deşik etme de, sâhibinin işine yarasın!" dedi. Kurt, öküzü öldürüp, derisine zarar vermeyecek şekilde etini yedi. Akşam, öküzün yerine derisinin geldiğini gören öküzün sâhibi, doğruca Ali Semerkandî'nin yanına koşup, durumu sordu. Hâdiseyi öğrenince, inanmayıp Ali Semerkandî'ye uygun olmayan sözler söyledi ve ertesi günü kâdiya şikâyet etti. Kâdi, her iki tarafı dinledikten sonra, Ali Semerkandî hazretlerine; "Şâhidin var mı?" diye sordu. O da; "Orada bu hâdiseyi gören ağaçlar ve kayalar şâhidimdir." der demez, hâdisenin geçtiği bölgeden bir gürültüdür koştular. Kayalar ve ağaçlar harekete geçmiş, kâdi efendinin bulunduğu yere doğru geliyordu. Herkes korkudan kaçmaya başladı. Bunun üzerine Ali Semerkandî hazretleri; "Ey kayalar ve ağaçlar! Olduğunuz yerde durun!" buyurunca, durdular. Kâdi ile dâvacı ve inanmayan kimselerin hayretlerinden akılları gide yazdı. Ali Semerkandî'nin büyüklüğünü kabûl edip, onun talebelerinden oldular.

Yaz mevsiminde, kadınlar tarlada ekin biçiyorlardı. Oralarda sığır otlatan Ali Semerkandî, namaz vakti girdiği hâlde abdest tâzeleyecek bir su bulamadı. Âsâsını yere vurarak; "Çık, yâ mübârek!" deyince, yerden gövde kalınlığında bir su çıktı. Sular, hızla meyilli arâzide etrâfa yayılırken, kadınlar bağırmağa başladılar: "Su çıkarmanın da zamânı mı? Ekinlerimiz sular altında kalacak..." Bunun yanı sıra, Ali Semerkandî'ye hakâret dolu sözler ettiler. O da suyun çıktığı yere bakarak; "Ey mübârek su! Ne çıktığın belli olsun, ne de aktığın!" buyurdu. Bu söz üzerine suyun çıktığı yer, kuyu ağzı gibi olup hareketsiz kaldı.

O târihlerde Osmanlı pâyitahtı olan Bursa'da bir çekirge âfeti oldu. Her tarafı çekirge kaplamış, mahsûlleri ve çiçekleri harâb etmiş idi. Bu âfetten kurtulmak için, zamânın zirâatçılarından çâre soruldu. Yapılan bütün araştırmalardan bir netice alınamayınca, âlimlere ve velîlere haber gönderildi. Bu çekirge âfetinden kurtulma çâresinin ne olduğu soruldu. Bu haber, Çamlıdere'de yaşayan Ali Semerkandî'ye de ulaştı. Ali Semerkandî hazretleri, dağda asâsıyla çıkardığı sudan bir mikdâr Bursa'ya gönderdi. Bu suyu, zarar veren haşerâtın bulunduğu bölgeye dökmelerini tembih etti. Suyu Bursa'ya götürdüler. Çekirge âfetinin bulunduğu bölgelere azar azar döktüler, çok kısa bir zaman içinde çekirgeler kayboldu. Mahsûller, bitkiler, çiçekler çekirgelerin istilâsından böylece kurtuldu. Bir rivâyete göre bu su, bir kap içinde yüksek bir yere asıldı. Allahü teâlânın izni ile suyun götürüldüğü yerde sığırcık kuşları toplanıp, bir anda çekirge sürülerini mahvettiler.

Pâdişâh, Bursa'nın çekirgelerden kurtulmasına vesîle olan Ali Semerkandî'yi Bursa'ya dâvet etti. Ali Semerkandî Bursa'ya geldiğinde, Pâdişâh ona çok izzet ve ikrâmlarda bulundu. Pek fazla iltifât edip, Bursa'da kalmasını arzu etti. Fakat Ali Semerkandî, nâzik bir ifâdeyle Bursa'da kalamayacağını, bu ümmetin fakir olup, Resûlullah efendimizi ziyârete gidemeyen insanların bulunduğu bölgede kalmak istediğini bildirdi. Bunun üzerine Pâdişâh, bir istekte bulunmasını arzu etti. Ali Semerkandî de; "Çamlıdere havâlisindeki tebanız çok fakirdir. Onları, askerlik ve toprak kirâsı mükellefiyetinden muaf tutmanızı arzu ediyorum." buyurdu. Pâdişâh derhâl bir ferman yazdırarak, bundan sonra Çamlıdere havâlisinde bulunan kimselerin askerlik yapmayacağını ve toprak kirâsının alınmayacağını bildirdi. O günden, İstiklâl Harbi sıralarına kadar Çamlıdere bölgesinden vergi alınmadı ve askere giden olmadı. Bütün pâdişâhlar, o fermâna riâyet ettiler. Ayrıca, "Çekirge Suyu" ismi ile meşhûr olan sudan zaman zaman alınarak, çekirgelerin zarar yaptığı bölgelere götürüldü. Bu su; hâlen Çamlıdere'nin kuzeyinde, Gerece'nin doğusunda, Eskipazar'ın güneyinde bulunmaktadır.

Çamlıdere'de Ali Semerkandî'nin külliyyâtında bulunan bu fermânın bâzı maddeleri şöyledir:

- 1) Çamlıdere'de bulunan Müslümanlar, Şeyh Ali Semerkandî hazretlerinin mânevî evlâdlarıdır.
- 2) Yine bu bölgenin halkına askerlik mükellefiyeti yoktur.
- 3) Toprak kirâsından muaf tutulacaklardır.
- 4) Çekirgeleri yok eden Sığırcık suyu, Şeyh Ali Semerkandî ve onun mânevî evlâdlarına âittir... Bu fermân, zaman zaman yenilenmiştir.

Sığırcık suyu dünya tarihinde ilk patentli, tescilli sudur.

Ali Semerkandî, 1457(H.862) târihinde Çamlıdere'de vefât etti. Türbesi Çamlıdere kabristanının ortasında bulunmakta, ziyâret edenler, ondan çok feyz almaktadırlar. Türbesinin kapısından girilince tam karşıda olan büyük sandukalı kabir ona, etrâfındaki kabirler de talebelerine âittir.

Şeyh Ali Semerkandi'nin Vasıfları:

Kıdvetül Kuzat Vel Hükkam: Kadıların Ve Hâkimlerin Mühtadası (imamı)

Madenul Fazlı Vel Kelam: Faziletlerin Ve Kelamın Madeni, Menbaı.

Kudbul Arifin: Ariflerin En Büyüğü

Zahrul Vasılın: Allaha Ulaşanların Zahiresi

Pişvai Ricali Erbain: Kırkların İleri Geleni

Şeyh Ali Semerkandi İnanç Turizmi açısından önemli bir potansiyel barındırmaktadır. Özellikle onu ziyaret edenlerin Hz. Muhammed'i (S.A.V.) ziyaret etmiş gibi kabul edilmeleri önemli bir cazibedir.

Cibilli Dede: Cibilli Dede 1800'lü yılların sonlarında yaşamış ve hayvanları, özellikle de geyikleri beslemesi ile ün salmış dünyanın ilk doğa dostu (çevrecisi) olarak kabul edilen mübarek bir şahıstır. Yanında su ve tuz taşıyarak ormanda dolaşırdı. Çamlıdere ormanlarında yaşayan geyiklere su ve ihtiyaçlarını karşılamakta zorlandıkları tuz verir hayatta kalmalarını sağlardı. Geyikler bu mübarek insandan kaçmaz ona eşlik ederlerdi diye inanılır.

Tarihi Konaklar: Çamlıdere içinde restore edilmiş olanlar bulunmasına rağmen restore edilmeyi bekleyen çok sayıda tarihi konak bulunmaktadır. Bu konakların Çamlıdere'nin kimliğini oluşturduğu unutulmadan restore edilip turistik konaklama tesisleri olarak hizmete alınmaları tarihin korunması ve gelir elde edilmesi açısından önemlidir. Aynı zamanda Çamlıdere'nin başlıca cazibesi olan kendine özgü dokusu tahrip edilmemiş olacaktır.

Müzeler

İlçede henüz bir müze bulunmamaktadır. Ancak fosil orman açık hava müzesi olarak değerlendirilebilir. Bununla birlikte Çamlıdere'nin geçmişini ve kültürel yaşamını canlandırabilecek bir etnografya müzesinin kurulması düşünülebilir. Aynı zamanda coğrafi olarak yakın olduğu söylenebilecek Ankara'da bulunan müzelerin ilçeyi ziyaret edecek olan turistlere yeterli bir kültürel birikimi yansıtacağı düşünülmektedir.

Yöresel mutfak: Çamlıdere genel olarak orta Anadolu ve Batı Karadeniz mutfağından etkilenmiş olmakla birlikte kendine özgü bir mutfağa da sahiptir. Özellikle tavşanayağı kullanarak yağlanan gözleme (mantarlı, ıspanaklı, patatesli, kavurmalı) çeşitleri, Çamlıdere testisi (kapama), Çamlıdere ormanlarında ilkbahar ve sonbahar aylarında toplanan mantar türleri (Kanlıca, Akkayışkan, kara mantar, kuzugöbeği, çayır mantarı, meşe mantarı), tereyağı, sıvı yağ, süt ve un ile hazırlanan ve üzerine şeker ekilerek sunulan hoşmerim, tarhana çorbası, kedi batmaz, bazlama, cızlama, hoşmerim, ekşili cümcük, keşli cümcük, karga beyni, çörek otlı peynir ve diğer peynir çeşitleri, kol baklava, cevizli şekerli erişte tatlısı, alıç, ardiç, kuşburnu, kuşburnu reçeli ve marmeladı, acı ve tatlı erik pestili ve kurutması (hoşafılık) ve özellikle Çamlıdere yöre balı tanıtımının yapılması ve turistlere yemeklerde ve kahvaltılarda mutlaka sunulması gereken ürünler olarak görülmektedir.

El Sanatları Eserleri:

Geçmişte; Ankara keçisi kılından, koyunyününden eğrilen iplerle çuval, kilim, halı, yolluk, paspas, kağıt donu yapılırdı ve yöre insanı bunları kendi ihtiyacı için kullanırdı. Sonradan halıcılık kursları görülmüş halıcılık yapılmıştır. Fakat kırsal kesimin ihtiyaçları dışına çıkılmamıştır.

20.01.2008 tarihinde Belediye binamızın 2. katında 400 m²'lik alan içerisinde, içinde kütüphane, enteraktif alan, sine vizyon sunumu, cafe, kadınlar lokali, ve 3-5 yaş çocuklar için oyun alanının içinde bulunduğu Öğrenme Merkezi hizmete açıldı. Bu merkezde yöre kadınlarına verilmekte olan özellikle tel kırma yöntemi ile süsleme sanatı eğitimi sonunda evlerde veya kursiyerler tarafından eğitim merkezinde üretilen ürünlerin (massa örtüleri, cüzdan, ayakkabı, gelinlik, elbise vs) turistlere tanıtılıp satışı yapılması gerekmektedir.

KONAKLAMA KAPASİTESİ

Çamlıdere ilçesinde herhangi bir konaklama işletmesi bulunmamaktadır. Uluslararası ve yerli turistlerin Çamlıdere'de konaklamalarını sağlamak üzere bölgenin mimari dokusuna uygun otel ve pansiyon gibi işletmelerin kısa vadede faaliyete geçirilmeleri önem arz etmektedir.

Bunlara ilave olarak Çamlıdere ilçesinde Çamkoru bölgesinde Kızılay ve Milli Eğitim Bakanlığına bağlı gençlik kampları vardır.

SEYAHAT ORGANİZASYONU İŞLETMELERİ

Çamlıdere ilçesinde herhangi bir seyahat acentesi bulunmamaktadır. Ankara'da bulunan seyahat acenteleri ile özellikle yerel yönetim önderliğinde ilişkiler geliştirilip öncelikle Çamlıdere'nin günübirlik tur güzergâhlarına dâhil edilmesi kısa vadede önem arz etmektedir. Uzun vadede konaklama işletmelerinin faaliyete geçmesiyle birlikte ülke çapında faaliyet gösteren seyahat acenteleri ile uluslararası ve yerli turistlerin tur güzergâhlarına Çamlıdere'nin konaklamalı bir durak olarak dâhil edilmesi yerel yönetimin önderliğinde sağlanabilir.

YİYECEK-İÇECEK İŞLETMELERİ

Çamlıdere ilçesinde 2 adet toplam 250 kişiye Türk mutfağı ve Çamlıdere mutfağı yemekleri sunan işletme mevcuttur. Uluslararası ve yerli turistlerin Çamlıdere'ye yaptıkları günübirlik ve gecelemlerinde bölgenin mimari dokusuna uygun, kahvaltı, öğle ve akşam yemeklerinde hizmet verecek işletmelerin olması gerektiği düşünülmektedir. Bu işletmelerde özellikle yöresel mutfak ürünlerinin sunulması rekabet üstünlüğü sağlayacaktır.

TURİZM TALEBİ

Çamlıdere Ankara'ya 100 km mesafede olduğundan dolayı Çamlıdere'yi bilen Ankaralılar ve çevre illerde yaşayan insanlar hafta sonları özellikle gününbirlik mesire alanlarını tercih etmektedirler. Mayıs ve ekim ayları arasında hafta sonları yaklaşık 10 bin kişiyi bulan gününbirlikçiler mesire alanlarına gelmektedirler. Bununla birlikte Yayla mahallesinde 70-80 m2 lik 2 katlı 1500 civarında villa vardır. Hafta sonlarını Çamlıdere'de kendi evlerinde geçirmek isteyen Ankaralılar bu doğayla bütünleşmiş villaları kullanmaktadırlar.

Çamlıdere'ye olan turizm talebi tanıtımla ilişkilidir. Uluslararası turistlerin de Çamlıdere'yi tanımaları önem kazanmaktadır.

Çamlıdere'de Turizm Sektörünün Potansiyel Rekabet Üstünlüğü

Çamlıdere İlçesi geçmişte günümüzde ekonomik yönden kalkınmamış bir ilçedir. Tarım alanlarının verimsiz ve yetersiz olması, ana yolların güzergâhının ilçeden geçmemesi ve orman ürünleri haricinde kayda değer başka bir ekonomik kaynağın olmaması nedeniyle ilçe, il merkezine yoğun göç vermektedir. İlçedeki tarım ve hayvancılık ekonomik bir değer ifade etmemektedir. İlçenin Ankara'ya yakın olması, Ankara'da çok sayıda Çamlıdere'linin oluşu ve Ankara ile sıkı bir bağlantıları olması en basit ihtiyaçlarını dahi oradan temin etmelerine sebep olmaktadır. Bu durum Çamlıdere'de ticaretin de gelişmesinin önünde bir engel teşkil etmektedir.

Yukarıdaki olumsuz etkinlerden dolayı İlçe ekonomik yönden üretici durumda olmayıp, tüketici durumdadır.

Sanayi: Çamlıdere ilçesinde küçük kereste atölyeleri, sobacı, demirci, elektrikçi gibi küçük iş yerlerinin haricinde önemli bir sanayi kuruluşu bulunmamaktadır.

Tarım ve Hayvancılık: İlçe arazisinin 42.600 hektarı orman alanı, 3.639 hektarı tarım arazisi, 5.000 hektarı çayır-mera, 1.361 hektarı tarıma elverişli olup kullanılmayan arazi, 12.400 hektarı ise tarım dışı arazidir. Tarıma elverişli sulak ve verimli arazinin az olması nedeniyle tarım pek gelişmemiştir.

Bu durumda ilçenin doğal ve kültürel kaynaklarının turizm sektörü ile değerlendirilmesi diğer sektörlerden daha fazla ekonomik değer oluşturacaktır.

Son yıllarda ilçede altyapı yatırımlarında hızlı bir gelişme görülmektedir. Elektriksiz, yolsuz ve telefonsuz köy bulunmamaktadır. İlçe merkezi 7 Km.lik asfalt yol ile E-5

karayoluna, 9 Km.lik asfalt bir yol ile de TEM otoyoluna bağlantılıdır. Köy yollarının 123 Km.si asfalt, 150 Km.si stabilize, 46 Km.si ise ham yoldur. Peçenek Beldesi ve 39 Köyden 32 köyün yolu asfalt olup, 7 köy yolu ise stabilize'dir. Özellikle 2005-2006 yıllarında kış şartlarının yoğun olması ve kar yağışının fazla olması nedeniyle asfalt olan köy yolları tamamen bozulmuş asfalt özelliğini kaybederek stabilize yol haline gelmiştir. Bu nedenle tüm köy yollarının asfalt ve malzemeli olarak bakım ve onarımlarının yapılması gerekmektedir.

Çamlıdere merkezinde asfalt ve kilittaşı ile yolların önemli bir bölümü kaplanmıştır. Sadece %10'luk bir kesim kalmıştır. Ulaşım açısından ve merkezde gezinti yapmak açısından turizm sektörü için yeterli bir yol kaplaması vardır.

Çamlıdere İlçe merkezinde ve ikinci bir yerleşim yeri olan ve iç turizm yönünden canlılık gösteren Yayla Mahallesi'nde büyük ölçüde içme suyu sıkıntısı çekilmektedir. Özel şahıslar tarafından yapılan sondaj çalışmaları ve Çamlıdere Belediyesince İlçe Merkezi ana deposundan Yayla Mahallesi'ne içme suyu verilmesi çalışmaları devam etmekte olup, bu çalışmaların tamamlanması halinde Yayla Mahallesi'nin içme suyu sorunu çözümlenmiş olacaktır. İçme suyu altyapısı turizm tesisleri için yeterli görülmektedir.

Çamlıdere ilçesine elektrik enerjisi Ankara-Akköprü ana trafodan ve Gerede enerji nakil hattından sağlanmaktadır. 1995 yılında Gerede enerji nakil hattının devreye girmesiyle birlikte ilçenin elektrik sorunu büyük ölçüde giderilmiştir. İlçe Merkezi ve köyleri ile birlikte elektrik abone sayısı 7.181'dir. Çamlıdere'deki Turizm tesisleri için yeterli elektrik kaynağı ve alt yapısının olduğu düşünülmektedir.

Şehirlerarası ve Milletlerarası tam otomatik sayısal 2000 abone kapasiteli telefon santrali mevcut olup, Ocak 2005 ayı itibariyle ilçe merkezi 1395, toplam abone sayısı 2.942'dir. Son zamanlarda İlçede Yapı Kooperatifleri sayısının çoğalması nedeniyle abone müracaatlarında bir artış görülmekte ve 1000 abonelik bir santrale daha ihtiyaç olacağı değerlendirilmektedir. Bu ihtiyacın giderilmesi durumunda turizm tesislerinin de ihtiyacı karşılanmış olacaktır.

Çamlıdere ilçe merkezi ve köylerimizdeki binaların çoğunluğu ahşap ve kerpiçten genellikle 2 veya 3 kat üzerine yapılmış olup, son zamanlarda ahşap binaların yerini betonarme binalar almaktadır. Turizm sektörünün başarısı için yeni yapılan binaların yörenin mimari dokusuna uygun olarak doğayla bütünleşerek inşa edilmesi önem arz etmektedir.

İlçemizde 23 adet Yapı Kooperatifi kurulmuş ve bu kooperatifler tarafından 30-70 konutluk siteler halinde dinlenme amaçlı dağ evleri yapılmaktadır. Söz konusu kooperatiflerden 3'ünün inşaatları tamamlanarak iskân ruhsatları verilmiş olup, diğer kooperatiflerin inşaat çalışmaları ise devam etmektedir. Bu kooperatiflerin üyeleri ilçe halkından olmayıp, ilçe dışından vatandaşlardan oluşmaktadır. Özellikle hafta sonları kullanılan bu ikincil konutların turizme kazandırılması atıl vaziyette bulunan yatırımların ekonomiye kazandırılması anlamına gelmektedir.

İlçede bulunan 2 adet halı futbol sahası, kapalı spor salonu, spor merkezi ve yürüyüş yolları turistlerin eğlence, spor ve dinlenme aktiviteleri için kullanılabilir alanlardır.

ÇAMLIDERE'DE YATIRIMA ELVERİŞLİ TURİZM TÜRLERİ

Dünya'da ve Türkiye'de deniz kum güneş turizmi yerine artık eğlence, eğitim ve heyecan verici turizm türleri popülerite kazanmaktadır. Özellikle 1980'li yıllardan beri artış gösteren kitle turizmi anlayışı, son yıllarda yerini doğaya saygılı ve sorumluk taşıyan alternatif turizm yaklaşımlarına bırakmaya başlamıştır.

Çamlıdere bu tür alternatif turizm türlerine uygun bir gelişim imkânı sunmaktadır. Çamlıdere'de İnanç turizmi, gençlik turizmi, tarım ve çiftlik (agro) turizmi, termal turizm, yayla turizmi yatırım için önemli fırsatlar sunmaktadır.

İnanç Turizmi

Turizm faaliyetleri gün geçtikçe daha fazla çeşitlenmekte ve her geçen gün daha fazla insan bu faaliyetlerin içerisinde yer almaktadır. Özellikle Batı Avrupa ülkeleri, Kuzey Amerika ve Japonya gibi ülkeler basta olmak üzere, pek çok ülkede, insanların ekonomik gelir düzeylerinin yükselmesi, ulaşım imkânlarının ve boş zamanların artması, bu sektörün gelişiminin başlıca sebepleri olarak görülmektedir. Bu gelişime paralel olarak turizm faaliyetine katılan insan profilleri ve beklentileri de çeşitlenmektedir. Turizm faaliyetine katılan farklı yaş ve kültüre sahip insanların beklentileri, turizm sektöründe bulunanları yeni arayışlara yöneltmekte, bunun sonucu olarak alternatif turizm faaliyetleri önem kazanmaktadır. Bu bağlamda, özellikle inançlarının geçmişine uzanmak, dinlerinin önemli merkezlerini ziyaret etmek, isteyen ve bu şekilde manevi tatmin, iç huzuru arayan insanların beklentilerine inanç turizmi kapsamında cevap verilmektedir (Sargın, 2006). Çamlıdere Osmanlıda ilk tescilli şifalı su unvanını alan "sığırcık suyu şeyhi" ve dört büyük halifeden Hz. Ömer (R.A.) evladından olan Şeyh Ali Semerkandi Hazretlerinin ve ailesinin ve talebelerinin meftun bulunduğu türbeye ev sahipliği yapmaktadır. Hazreti Muhammed'in

“Beni ziyaret edemeyen seni ziyaret etsin, sana yapılan ziyareti kendime yapılmış kabul ederim” müjdesiyle müjdelenmiş Şeyh Ali Semerkandi Hazretleri’ni ziyaret etmek isteyenlerin uğrak yeridir. Şeyh Ali Semerkandi Hazretlerinin yurt içinde ve yurt dışında tanıtılması ve ulusal ve uluslararası turistleri Çamlıdere’ye çekmek için önem arz etmektedir. Ziyaret amacıyla gelen turistlerin önemli bir bölümünün diğer turizm aktivitelerini de kullanarak Çamlıdere’de konaklamaları sağlanabilir.

Tarım ve Çiftlik (Agro) Turizmi:

Kırsal alanlarda konaklama ve etkinlikler köy yerinde yapılıyorsa bu turizm türü çiftlik turizmi olarak adlandırılmaktadır. Herhangi bir kırsal yerleşimde ekonomik etkinlik tarım ise ve turistik uygulamalar da ağırlıklı olarak tarıma dayalı olarak yapılıyorsa, bu tür turizme tarım turizmi denilmektedir. Özellikle eko turizme yönelik olarak çiftliklerde, doğal hayatı birebir yaşamak isteyen turistlerin sayısı giderek artmaktadır. Çamlıdere’de içinde konaklama birimleri barındıran organik tarım yapılan çiftliklerin yapılması sağlanabilir. Çamlıdere gerek bitki örtüsü, gerek misafirperver halkı ile tarım ve çiftlik turizmine oldukça elverişlidir.

Yaban Hayatı (Fauna) Gözlemciliği:

Yaban hayatı gözlemciliği son yıllarda dünyada ve ülkemizde popüler olmaya başlamış bir turizm çeşididir. Çamlıdere bölgesi de özellikle kuş türleri ve memeli türleri açısından önemli popülasyona sahip alanlardan birisidir. Pek çok ülke, doğal yaban hayatı alanlarını insanların seyrine sunarak büyük gelirler elde etmektedirler. Yaban hayatı gözlemciliği zamanla yaban hayatı fotoğrafçılığını geliştirmiş, bu noktada yaban hayatının korunması zamanla bölgeye fotoğraf sanatıyla uğraşanların da gelmesini sağlayabilir.

Kırsal Turizm

Kırsal Turizm özellikle değişik nedenlerle göç sorununun yaşandığı, ekonomik sıkıntıların var olduğu dağlık-tepelik iç bölgelerde devreye sokulan bir turizm türüdür. Bu turizm türünün başlangıç noktasını köy veya çiftlik gibi herhangi bir yerleşim birimi ile doğal çevre oluşturmaktadır. Kırsal alanların bir takım sportif etkinliklerin (kar veya çim kayağı, rafting, kanoing, doğa yürüyüşü, bisikletli veya atlı geziler, yamaç paraşütü) uygulanmasına olanak vermesi sahip olunan bu potansiyelin turizm yoluyla değerlendirilmesini zorunlu kılmakta ve sonuçta geri kalmış kırsal yerleşim birimlerinin kalkınmasına yardımcı olmaktadır.

Son yıllarda turizm faaliyetleri, deniz-güneş-kum üçgeninin hâkim olduğu alışılmış turizmin dışına çıkmakta ve diğer turizm çeşitlerine olan talep giderek artış göstermektedir.

Turizm sektörünün hızla büyümesi ve çeşitlenmesi, turizm-çevre ilişkisinin önem kazanması ile doğal yaşama dayalı turizm türleri öne çıkan turizm eğilimidir.

Gençlik Turizmi

Şehirleşme ile yapay bir betonarme dünyada yaşamak zorunda kalan gençler bu ortamlardan en azından tatillerde uzaklaşarak doğayla bütünleşmeyi kolaylaştıran macera ve eğlencenin bir arada bulunduğu turizm türlerine yönelmektedirler. Türkiye’de kimyasal katkı maddeleri kullanılmadan organik tarım yöntemleri ile sağlıklı üretim yapılan çiftliklerin tanıtımını ve yaygınlaştırılması sayesinde gençler doğayla bütünleştikleri ortamlarda yeni deneyimler kazandıkları tatilleri daha fazla tercih etmeye başlamışlardır. Dağ, orman, yayla gibi el değmemiş doğal güzellikler barındıran birçok turizm merkezi artık bu tür hizmetler veren tesislere ev sahipliği yapmaktadır. Aşağıdaki haritada Türkiye’de yer alan ekolojik çiftlik turizmi yapan çiftlikler kırmızı ile gösterilmiştir. Çamlıdere orta Anadolu’da gençlik turizmine uygun bir potansiyel barındırmaktadır. Gençlik turizminin hedefinde gençler bulunmaktadır. Gençlerin ilgi duyduğu bütün aktivitelerini içeren diğer turizm türlerini kapsamaktadır.

Termal Turizm

Günümüzde kitle turizmine olan talep, doyma noktasına geldiği için, turistik ürün çeşitlendirilmesine gidilmekte ve bu durum destinasyonların pazarlama stratejilerinde değişimlere neden olmaktadır (Tosun ve Bilim, 2004). Türkiye Turizm Stratejisi 2023 ve Eylem Planı 2013’ün amaçlarından biri, termal turizmi geliştirerek ülkemizin termal turizmden alacağı payı arttırmaktır (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2007). Termal kaynakları bakımından dünyanın en zengin ülkeleri arasında yer alan Türkiye, hem geniş bir alana yayılan zengin kaynaklara, hem de yıl boyunca termal hizmetleri gerçekleştirebilme imkânına

sahip olmasına rağmen termal turizmi yeterli derecede değerlendirememektedir (Erdoğan ve Aklan oğlu, 2008).

Türkiye Turizm Stratejisi'nde, turizm çeşitlendirilmesi incelendiğinde, turizm sezonunun bütün bir yıla yayılmasının, turizm ürününün çeşitlenmesine bağlı olduğu görülmüş, bu kapsamda öncelikli olarak sağlık ve termal turizm ele alınmıştır. Termal tesisin kurulmasında ve öncesinde dikkat edilmesi gereken bazı hususlar aşağıda yer almaktadır (Bertan, 2010):

- Termal turizmin altyapı ve üstyapısının geliştirilmesine yönelik, özel sektörü teşvik amacıyla kamu arazisi ve termal su tahsisleri ve termal projeler için mutlaka uzman kurum ve kişilere fizibilite etütleri yaptırılmalıdır,
- Termal tesisler bir kompleks şeklinde planlanmalıdır,
- Otel ve kür merkezleri etrafında yeşil alanlar, koşu ve gezi parkurları, eğlence mekânları düzenlenmelidir,
- İmar planlarında otel+kür merkezi+kür parkı entegrasyonu iyi kurularak, yatırım alanları termal su potansiyeline göre belirlenmelidir
- Termal suyun konutlarda, konut devre mülklerinde ve konut kooperatiflerinde ferdi olarak kullanımı yerine ortak mekânlarda kullanımı özendirilmelidir,
- Termal turizm merkezlerinde termal turizm amacına uygun olmayan tesislere termal su kullanım izni verilmemelidir,
- Kaplıca tesislerinde mimarinin tarihsel ve yerel mimariye uygun şekilde yapılması, bu sayede özellikle dış turizm talebini arttırıcı görünüm kazandırılması sağlanmalıdır
- Çamlıdere bölgesine ait tanıtım amaçlı broşürlerde termal tesis ve termal su varlığına ağırlık verilmelidir
- Yabancı ülkelerdeki ve yurt içindeki sağlık ve sosyal yardım kuruluşları ile ilişkiler kurularak, özel sektör ve toplumun bilgilendirilmesi için ulusal ve uluslararası düzeyde toplantı, seminer ve tanıtım programları yapılmalıdır.

Bu bilgilerden hareketle bölgenin termal kaynaklar açısından potansiyel zenginliğe sahip olduğu ve 2009 yılında Ahatlar Mevkii'nde 43 Santigrat derece sıcaklıkta jeotermal su bulunduğu dikkate alınarak Çamlıdere'deki bu potansiyel

yukarıdaki öneriler dikkate alınarak kurulacak olan termal tesis ile kullanılabilir ve yararlanılabilir hale getirilebilir.

SWOT ANALİZİ

A. GÜÇLÜ YÖNLER (S)

1. **El değmemiş doğa ve temiz hava:** Sanayileşme ve şehirleşme şartlarının yoğun ve hızla yaşandığı günümüz şartlarında “yeşil turizm”, “yeşil pazarlama”, “çevre dostu ürünler” gibi birtakım çevreci yaklaşımlar ve eğilimler gittikçe ağırlık kazanmaktadır. Çamlıdere bölgesinde çam, meşe ve ardıç ağaçlarının yoğun olması nedeniyle turistik açıdan pazarlanabilmesi noktasında “yeşil”in ve doğanın ön plana çıkarılması avantaj olacaktır. Özellikle çevre kirliliğinden ve şehirleşmeden bunalmış insanların nefes alabileceği önemli ve potansiyel bir destinasyondur. Büyük şehirlerde, örneğin Ankara’da Mogan Parkı, Göksu Parkı, Dikmen Vadisi ve Harikalar Diyarı gibi rekreasyon alanlarına büyük yatırımlar yapılması tamamen halkın bu ihtiyacının giderilmesine yönelik oluşturulan alanlardır. Bu noktada Çamlıdere sahip olduğu bu doğal potansiyeli ön plana çıkartarak doğal çevreye dayalı turizm türlerini tercih eden insanları bölgeye çekebilir.
2. **Doğal Yaşam:** Yeşili bol olan alanlar farklı hayvan ve bitki türlerine ev sahipliği yapmakla birlikte Çamlıdere bölgesi bol yeşil alanlarıyla geyik ve sincap gibi doğada nadir görünen hayvanları barındırmaktadır. Şehirleşme ile birlikte çevre kirliliğinin artması Çamlıdere gibi doğal yerlerin değerini daha da arttırmaktadır. Çamlıdere sahip olduğu bu doğal kaynakları ile çiftlik turizmi, yayla turizmi, kırsal turizm gibi yeni eğilimlere cevap verebilecek niteliklere sahiptir.
3. Başkente ve havaalanına yakın olması,
4. Yerel yönetimin ve halkın Çamlıdere’de turizmi geliştirme noktasında istekli olması,
5. Bölgeye ulaşımın kolay olması ve altyapı sorununun olmaması,

B. ZAYIF YÖNLER (W)

1. Bölgeye paket turlar ve farklı turist profillerine alternatif geziler düzenleyecek seyahat acentesi bağlantılarının olmaması,

2. Resmi tanıtım broşürlerinde yeterince yer alınamamış olması,
3. Bölgeye gelecek olan gruplar için asgari şartları sağlayan (en az 50 kişilik) bir konaklama tesisinin olmaması,
4. Turist rehberi adaylarının yapması gereken 44 günlük zorunlu yurt içi eğitim ve uygulama gezisi programlarında henüz yer alamamış olması,
5. Ankara'daki acenteler tarafından Çamlıdere'ye günlük turların yapılmıyor olması,
6. Özellikle sürdürülebilir turizm anlayışının tam olarak oturtulabilmesi için, yerel halkın turizm hakkındaki farkındalık ve bilincin yeterli düzeyde olmaması,
7. Sahip olunan doğal alanların ve alternatif turizm türlerinin (kuş gözlemciliği, doğa yürüyüşü-trekking, çiftlik turizmi gibi) yeterli yatırımlarla teşvik edilmeyip pazarlanamaması sonucunda potansiyel talebin bölgeye çekilememesi,
8. Turistik değeri olan destinasyonların isimleriyle özdeşleşen simgeleri olmasına rağmen Çamlıdere'nin henüz kendisi ile özdeşleşen bir simgesi, logosu ya da sloganının bulunmaması,
9. Şeyh Ali Semerkandi Hz. Türbesi gibi dini açıdan önemli bir tarihi değerinin Çamlıdere'de bulunuyor olmasına rağmen, Çamlıdere'nin din turizmi güzergâhlarında yer alamaması,

C. FIRSATLAR (O)

1. Hz. Ömer'in soyundan olan ve önemli bir din adamı olan Şeyh Ali Semerkandi Hazretleri'nin ve ailesinin türbesinin bulunması,
2. Gümüş tel kırma sanatının yerel yönetim eğitim programları ile yaygın hale getiriliyor olması ve turistik ürün olması açısından önemli bir potansiyele sahip olması,
3. Bölgedeki tarihi evlerin egzotik yapısı ve tarihi dokusu bozulmadan, restore edilerek küçük konaklama işletmelerine dönüştürülebilir olması,
4. Bölge itibarıyla termal turizmine son derece elverişli bir bölgede yer alıyor olması,
5. Coğrafi olarak orta Anadolu'da bulunduğundan doğu ve batı Anadolu kapsamlı tur güzergâhlarının her ikisinin içinde de yer alabilir,
6. Türkiye'de ve Dünya'da toplumdaki çevre bilincinin giderek artıyor olması,
7. Türkiye'de ve Dünya'da toplumdaki doğa turizmine olan ilginin giderek artıyor olması,
8. Çamlıdere ve çevresinin (köy, yayla vb.) çiftlik turizmine son derece elverişli olması,

D. TEHDİTLER (T)

1. Zengin işadamlarının hafta sonu dinlenmeleri ve doğayla baş başa kalabilmeleri için özel yatırımları ile bölgede villa yatırımları yapmaları doğal ve vahşi yaşamın tahrip edilmesi noktasında büyük risk oluşturmaktadır. Özellikle bölgedeki turistik yatırımların sürdürülebilirlik ve doğal kaynaklar temelinde olacağı düşünüldüğünde ikincil konutlar önemli bir tehdit oluşturmaktadır. İkincil konutlar turizm yatırımlarının kullanacakları alanları işgal ederler. İkincil konut sahipleri kendi konutlarını eş dost ve akrabalarına olduğu gibi yabancılara da günlük, haftalık veya aylık kira bedelleri karşılığı kiralayabilir ve kaçak konaklama işletmeciliği yapabilirler. Yapılması planlanan turizm yatırımlarının doluluk oranlarını ve karlılığını azaltabilirler. Turizm yatırımcıların hevesini kırarak bir unsurdur.
2. Aşırı hızla büyüme taşıma kapasitesini aşma riski barındırmaktadır. Bu durumda Çamlıdere'nin temel çekiciliği olan tahrip edilmemiş doğa ve huzurun ortadan kalkma riski vardır.
3. Harita üzerinde şehirde turizme ayrılan bölgelerin net olmaması
4. Turizm faaliyetlerinde turizm eğitimi almış insan kaynaklarının kullanılmaması
5. Yöresel yemeklerin başka il ve ilçeler tarafından sahiplenilmesi ve unutulmaya yüz tutması

ÇAMLIDERE TURİZM STRATEJİSİ

1. Bir bölgedeki biyolojik çeşitlilik; o alanda yaşayan canlıların çeşitliliği, canlıların içinde yaşadıkları ortam ve birbirleri ile olan ilişkilerine göre ölçülmektedir. Bu zenginliğin oluşabilmesi için çok uzun sürelerin geçmesi gerekmektedir. Bu zenginliği tahrip ettikten sonra onarmak, ne yazık ki para ve emekle olası değildir. Bu noktada yapılması gereken, bu kaynakları teslim alındığı gibi korumak, hatta geliştirmek ve gelecek nesillere aktarmak olmalıdır. **Bu noktadan hareketle; Çamlıdere'de gerçekleştirilecek faaliyetlerde temel hedef yalnızca bölgeye turist çekmek değil, doğal hayatın, kültürel ve tarihi değerlerin korunarak sürdürülebilir faaliyetlerle gelen turistlere hitap etmek olmalıdır.** Sürdürülebilir gelişmenin temel amacı, insanların refah düzeyinin artırılması ve mutluluklarının sağlanmasıdır. Bu nedenle kalkınma ve çevre korumanın birlikte yürütülmesi büyük önem kazanmaktadır.

Turizmin yararlandığı kaynağın korunması "sürdürülebilir turizm" tartışmasının anahtar kelimesidir. Turizm açısından sürdürülebilirlik kavramı, turizmin kaynağı olan doğal, tarihi, kültürel, sosyal ve estetik değerlerin korunup geliştirilerek çekiciliklerin devamının sağlanmasını ifade etmektedir. Turizm tesisleri inşa edilirken veya mevcut binalar turizme hizmet eder hale dönüştürülürken;

- Tesislerin ve gelecek turistlerin sayısının Çamlıdere'nin taşıma kapasitesini aşmamasına dikkate edilmelidir. Bu açıdan, kalabalık günübirlikçi gruplar yerine gecelemlerine yönelik yatırım ve tanıtıma ağırlık verilmelidir. Gecelemlerine turist, bölgede yatırım, istihdam ve gelir çarpanı etkisi oluşturacaktır. Çamlıdere'de ihtiyaçlarını turistik işletmelerde ve şehirdeki diğer işletmelerde alışveriş yaparak karşılayacaktır. Az sayıda gecelemlerine tur gruplarına veya yiyecek içecek işletmesinde ihtiyaç karşılayan günlük tur gruplarına ait turist önemli miktarda harcama yapacaktır.
 - Tesislerin mimarisinin doğaya ve yerel kültüre uygun olarak inşa edilmesi sağlanmalıdır. Çamlıdere'nin doğal güzellikleri ve kültürel değerleri turizmin burada varoluş sebebidir. Bu değerler tahrip olursa turizm faaliyeti ortadan kalkar.
2. Bölgenin tanıtılmasında ve gelişmesinde ilk dönemlerde günübirlikçiler ve ikincil konut sahipleri önemli rol oynamışlardır. Bundan sonra, Çamlıdere'deki işletmelere ekonomik değer katacak turizm turist türlerine odaklanmalıdır. Turizm işletmelerinin bölgede boy göstermesi arazi rantını ikincil konutlardan çok daha fazla yukarılara taşıyacaktır. İkincil konut projeleri ve piknik amacıyla gelen günübirlikçiler çoğunlukla yiyecek içecek ve diğer ihtiyaçlarını geldikleri yerden getirmektedirler. Çamlıdere'ye Yatırım, istihdam ve gelir çarpanı etkileri minimum düzeydedir.
 3. Sürdürülebilir turizm kapsamında yerel halkın da turizme karşı olumlu tutum içerisinde olması önemli bir rol oynamaktadır. Turistik alan ile ziyaretçilerin ihtiyaçlarının karşılanması yanında, o yörede yaşayan halk arasında uyum sağlanmasına çalışılmalıdır. Yerel halkın (esnaf, şoförler, kamu görevlileri vb.) turizm ve konukseverlik ile ilgili bilgilerinin daha da artırılabilmesi noktasında kapsamlı eğitim projelerinin hayata geçirilmesi gerekmektedir.

4. Çamlıdere’de uygun fiziksel şartların oluşturulması halinde, faytonla ve bisikletle geziler, rehberli doğa yürüyüşleri gibi turizm faaliyetlerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Bölgede turistik amaçlı olarak fayton ve bisiklet gibi motorsuz taşıtlardan faydalanılması, bölgedeki doğal zenginliğin korunması ve sürdürülebilmesi noktasında çok önemli olmakla birlikte, bölgeye gelen insanların bölgede daha fazla eğlenceli vakit geçirmesine de imkân sağlayacaktır. Ayrıca bu tür etkinlikler çerçevesinde, Çamkoru Mesire alanında kano ya da deniz bisikleti ile geziler de düzenlenebilir.
5. Bölgede geleneksel olarak Çamlıdere Festivalleri’nin düzenlenmesi, zamanla Ankara ve çevresinden ve hatta Türkiye’nin her yerinden ziyaretçilerin bölgeye gelmesine olanak sağlayacaktır. Bu tür festivallerde özellikle yerel ve ulusal çapta tanınmış sanatçılara yer verilmesi tanıtımın daha da güçlü olmasını sağlayacaktır. Bu tür festivallerin tanıtım broşürleri ve posterlerinin Ankara’daki toplu taşıma araçlarında ve billboardlarda (ilan tahtası) duyurulması son derece etkili olacaktır.
6. Türk yemek kültüründe çeşitli illerin birbirinden farklı özellikleri bulunmaktadır. Ülkemiz yöresel mutfak açısından birçok zenginliklere sahiptir. Her ilin yiyecek türleri bakımından kendine özgü özellikleri vardır ve bu özellikleriyle tanınmaktadır. Ülkemizdeki bazı iller sadece yiyecekleriyle meşhur olmuşlardır. Turizm faaliyetlerinde mutfak kültürü önemli bir yere sahip olmakla birlikte Çamlıdere’nin yöresel mutfağı yeteri kadar bilinmemektedir. Örneğin; insanların Ankara içinde AOC’ye dondurma ya da kokoreç yemeye gitmesi; Hatay’a künefe yemeye gitmesi, “İstanbul’a gitmişken Ortaköy’e de uğrayıp kumpir yemeleri” tamamen yiyecek unsurunun önemli bir turistik değer olduğunu ve ön plana çıkarılması gerektiğini göstermektedir.

Turizmde dağıtım kanalı ters yönlüdür. Yani turizm faaliyetine katılmak isteyen ya da turistik üründen yararlanmak isteyen turistik tüketicilerin turizm bölgesine gelmesi gerekmektedir. Ancak dağıtımı yapılabilen bazı ürünler turistlerin bölgeye gelmeden oranın varlığından haberdar olmalarını sağlayabilir. Örneğin Safranbolu Lokumu’nun, Erzurum Kadayıf Dolması’nın patentli ürünler haline gelerek Türkiye’nin farklı noktalarına gönderilmesi bir bölge açısından en iyi reklam aracıdır. Bu noktada Çamlıdere (Lokma) Tatlısı, Çamlıdere Höşmerimi, Çamlıdere

Balı gibi ürünler ön plana çıkarılarak Çamlıdere ile özdeşleşebilir ve Türkiye'nin farklı yerlerinde bölgeye has ürünler Çamlıdere adı ile satılarak bu yolla Çamlıdere'nin reklâmı yapılabilir.

Bunun yanı sıra, yiyecek içecek turizmi ile alakalı olarak Çamlıdere'de yiyecek-içecek turizmi ürünleri belirlenmeli, tanıtım faaliyetleri yapılmalı ve bölge yerli-yabancı yiyecek-içecek turistlerinin tur güzergâhları içine yerleştirilmelidir.

7. Çamlıdere'ye ait, orijinal, yaratıcı, kolay hatırlanabilir, akılda kalıcı, kısa ve öz bir sloganın olması gerekmektedir. Sloganda önemli olan karşı tarafa verilmek istenen mesajın 3-5 kelime ile tarif edilebilmesidir. Örnek sloganlar;

Doğaya açılan pencere, Çamlıdere!

Doğayı bir de bizimle yaşayın!

Çamlıdere'de; tarih, doğa ve kültür iç içe!

8. Etkili bir sloganın yanında etkili bir logo da tanıtım açısından son derece önemli ve gereklidir. Logoda önemli olan şekil ve yazının bir arada kullanılması ve akılda kalıcı olmasıdır. Tasarlanacak logo kesinlikle özgün olmalı ve başka logoları, şehirleri ya da bir markayı değil yalnızca Çamlıdere'yi çağrıştırmalıdır.
9. Son yıllarda turistlerin tercihlerinde meydana gelen değişiklikler paralelinde gidilen yörelerdeki yerel yaşamı, gelenek ve görenekleri yansıtan kültürel değerlerin tanınmasına yönelik seyahatler artış göstermektedir. Uzun vadede bölgeye getirilmesi sağlanan yabancı turistler için yiyecek içecek işletmelerinde akşam yemeği ile birlikte geleneksel kına gecesi etkinliği Türk Kültürü'nün tanıtılması açısından etkili bir turistik tanıtım faaliyeti olacaktır.
10. Bölgede öncelikli olarak konaklama ve yiyecek içecek işletmelerine yatırım yapılması gerekmektedir. Ancak bu noktada devlet eliyle yatırım ve teşvik önemli olmaktadır. İlk önemli konaklama işletmesini kamu yönetimi yapar ve ilk konaklamalı müşterileri bölgeye çeker. Yatırım riski olmadığını gören aktif yatırımcılar bölgede yatırımlarını arttırır. Çünkü henüz turistik potansiyeli canlanmayan bir bölgeye özel yatırımcıların gelip tesis kurması zor bir durumdur. Bölgedeki eski evlerin restorasyonu ve belediye

tesislerinin kurulması ile kısa vadede bölgedeki konaklama problemi ortadan kaldırılmış olacaktır. Uzun vadede ise elde edilen turistik gelirlerin artması ile turizm yatırımcılarının bölgede küçük çaplı konaklama ve yiyecek içecek işletmelerine yatırım yapmaları kaçınılmaz olacaktır. Öncelikli olarak yerel yönetim himayesi veya desteğiyle 3 yıldızlı bir otel hayata geçirilmelidir.

11. Çamlıdere'nin belediye ve kaymakamlığa ait mevcut web sitelerinin yanı sıra, sadece turizm ve tanıtım amaçlı bir web sitenin kurulması ve geliştirilmesi son derece önemlidir. Kurulması önerilen sitede öneri ve şikâyetlere ait linklerin bulunması, oluşturulacak olan slogan ve logoların ana sayfada yer alması, Çamlıdere'ye ait doğayı ve vahşi hayatı gösteren resimlerin ağırlıklı olarak bulunması önemlidir.
12. Bölgede turistik faaliyetlerin gerçekleştirilebilmesi için olmazsa olmaz unsur olan konaklama ve yiyecek içecek işletmelerinin sayısı, nitelik ve kapasite açısından yeterli düzeye kavuşturulmasından sonra, uzun vadede yalnızca turistik amaçlı değil farklı amaç ve yapıdaki grupların da bölgeye çekilmesi gerekmektedir. Bu amaçla, farklı spor dallarında faaliyet gösteren takımların kamp dönemlerinde Çamlıdere'yi tercih etmeleri hem tanıtım hem de gelir elde edilmesi açısından önemlidir. Çamlıdere'nin bol oksijenli havası, şehrin kalabalık ve gürültüsünden uzak olması, zamanla farklı spor takımlarının kamp ve hazırlık dönemlerinde bölgeyi tercih etmelerinde önemli bir rol oynayacaktır.
13. Bir bölgenin yaygın şekilde tanınmasında dizi ve filmlerin büyük önemi vardır. Özellikle son zamanlarda Ankara'nın tanıtımında önemli rol oynayan Behzat Ç. dizisinde Çamlıdere'nin de adının geçmesi önerilebilecek bir tanıtım etkinliğidir.

ÇAMLIDERE'DE GELİŞTİRİLMESİ ÖNGÖRÜLEN TURİZM TÜRLERİ VE YATIRIMLARI

Çamlıdere yaylalar, göl ve göletler ve fauna gibi doğal kaynaklara dayalı turizm ve rekreatif faaliyetler için uygun yatırım fırsatları sunarken aynı zamanda jeotermal potansiyeli, kültürel kaynakları ve özellikleri ile termal turizm, din turizmi ve yiyecek içecek turizmi için de önemli yatırım fırsatları sunmaktadır. İlçe'de öncelikle geliştirilmesi öngörülen turizm türleri;

- Yayla turizmi (Benli Yaylası, Yayla Mahallesi, am kuru)
- Göl kıyısı rekreasyon aktiviteleri (Çamlıdere Baraj Gölü, Yayla Mahallesi Göleti ve amkoru Göleti)
- Konaklamalı ve kamping alanlı sportif olta balıkçılığı ve su sporları (amkoru Göleti, Çamlıdere Baraj Gölü)
- Orman içi fauna gözlemlene (amkoru, Aluçdağı)
- Termal turizm ve tedavi (termal su ve rekreasyon alanlarının bir arada bulunması önceliğıyle)
- Din turizmi (Çamlıdere Merkez, Şeyh Ali Semerkandi (R.A) türbe ve külliyesi)

ÖNGÖRÜLEN YATIRIMLAR

Aşağıdaki tabloda Çamlıdere’de yapılması önerilen yatırımlar kısa vadede (1-3 yıl) uzun vadeye doğru (5 yıl ve ötesi) sıralanmıştır. Bu tablo turizm tesis yatırımlarının inşaat maliyetlerini göstermektedir. Arsa maliyetleri dahil değildir.

Öngörülen Yatırımlar ve Yaklaşık Maliyetleri

Yatırımın Yapılacağı Yer	Yatırımın Türü	Sayısı	Kapasitesi	Açıklama	2010 yılı Bayındırlık m ² birim fiyatı (TL)	Öngörülen Yaklaşık Maliyet
Yayla Mahallesi/Çamlıdere	3 yıldızlı bir otel	1	40 yatak	Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından belirtilen 3 yıldızlı otel hizmet standartlarında, doğal ve kültürel mimari dokuya uygun olarak 2 katı geçmeyecek bir bina. Bahçeli ve peyzajı çevreyle uyumlu. Yatak başı 10m ² oda ve 10m ² ortak alan olarak planlanmıştır. Toplam 800 m ² kapalı alan.	(IV. sınıf C grubu yapılar) 761	608.800 TL
Çamlıdere Merkez	Pansiyon	2	20 yatak	Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından belirtilen pansiyon hizmet standardında, doğal ve kültürel yapıya uygun mimaride, en az 10 odalı, 20 yataklı 2 adet pansiyon. (Mevcut tarihi konak ve yapıların yenilenmesi ile gerçekleştirilebilecektir). Yatak başı 5m ² oda ve 5m ² ortak alan olarak planlanmıştır. Pansiyon başına toplam 200 m ² kapalı alan.	(III. sınıf B grubu yapılar, pansiyonlar) 511	102.200*2 (adet)= 204.400 TL
Çamlıdere	1. Sınıf	1	80 kişi	Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından belirtilen 1. Sınıf	III. sınıf B	102.200 TL

	Lokanta			lokanta hizmet standartlarına sahip olan yöresel menü sunan yerel mimari dokuya uygun bir lokanta (toplam 200m ²)	grubu yapılar) 511	
Yayla Mahallesi	2. Sınıf Lokanta	1	80 kişi	Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından belirtilen 2. Sınıf lokanta hizmet standartlarına sahip olan yöresel ve Türk mutfağı sunan yerel mimari dokuya uygun bir lokanta (toplam 200m ²)	III. sınıf B grubu yapılar) 511	102.200 TL
Çamkoru	2. Sınıf Lokanta	1	80	Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından belirtilen 2. Sınıf lokanta hizmet standartlarına sahip olan yöresel ve Türk mutfağı sunan yerel mimari dokuya uygun bir lokanta (toplam 200m ²)	III. sınıf B grubu yapılar) 511	102.200 TL
Aluç Dağı Mesire Alanı	2. Sınıf Lokanta	1	80	Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından belirtilen 2. Sınıf lokanta hizmet standartlarına sahip olan yöresel ve Türk mutfağı sunan yerel mimari dokuya uygun bir lokanta (toplam 200m ²)	III. sınıf B grubu yapılar) 511	102.200 TL
Çamkoru	Yayla ve sportif balıkçılık tatil köyü evleri	15	45	En az 3 yataklı, banyolu, tuvaletli, mutfaklı doğal ve kültürel mimariye uygun Her biri 25m ² 15 Yayla evi (bungalow). İşletmenin resepsiyon, restoran ve diğer birimlerinin bulunacağı idari binası dahil	(III. sınıf B grubu yapılar, pansiyonlar) 511	191.625 TL
Çamkoru	Yayla ve sportif balıkçılık	15	45	Üç'er kişilik çadır veya karavan toplam 15 birim için idari bölümler tuvalet, banyo, mutfak, çamaşırhane ve diğer hizmet birimlerinin içinde bulunduğu bina inşaat maliyetidir. Bu	(III. sınıf A grubu yapılar,	67.200 TL

	kamping alanı			hizmet birimleri için uygun görülen toplam kapalı alan 150 m ² dir.	pansiyonlar) 448	
Yayla Mahallesi	Yayla tatil köyü evleri	15	45	En az 3 yataklı, banyolu, tuvaletli, mutfaklı doğal ve kültürel mimariye uygun Her biri 25m ² 15 Yayla evi (bungalow). İşletmenin resepsiyon, restoran ve diğer birimlerinin bulunacağı idari binası dahil	(III. sınıf B grubu yapılar, pansiyonlar) 511	191.625 TL
Yayla Mahallesi Gölet etrafı	Göl kıyısı rekreasyon aktiviteleri için birimler	100	2000	10 m ² lik çardaklar ara bağlantı yolları ve diğer birimler dâhil Gölet hazırlama masrafı hariç.	(I. sınıf A grubu yapılar) 73	73.000 TL
Çamkoru Gölet etrafı	Göl kıyısı rekreasyon aktiviteleri için birimler	50	1000	10 m ² lik çardaklar ara bağlantı yolları ve diğer birimler dâhil	(I. sınıf A grubu yapılar) 73	36.500 TL
Yayla Mahallesi (Çiftlik Turizmi)	Otel binası	1	30	Pansiyon hizmet standartlarında, odaların bulunduğu doğal ve kültürel mimari dokuya uygun olarak 2 katı geçmeyecek bir bina. Bahçeli ve peyzajı çevreyle uyumlu. Kişi başı 5m ² oda ve 5m ² ortak alan olarak planlanmıştır. Otel binası toplam 300 m ² kapalı alandır.	III. sınıf B grubu yapılar) 511	153.300 TL

	Ahır ve kümesler	1		İnek, At, Eşek, Koyun, Keçi, Tavuk, Kaz, Ördek, Bildircin gibi çiftlik hayvanlarının barınacakları ahır ve kümesler 300m ²	(I. sınıf A grubu yapılar) 73	21.900 TL
Benli yaylası	Yayla tatil köyü evleri	15	45	En az 3 yataklı, banyolu, tuvaletli, mutfaklı doğal ve kültürel mimariye uygun Her biri 25m ² 15 Yayla evi (bungalow). İşletmenin resepsiyon, restoran ve diğer birimlerinin bulunacağı idari binası dahil	(III. sınıf B grubu yapılar, pansiyonlar) 511	191.625 TL
GENEL TOPLAM						2.148.775 TL

Öngörülen Yatırımlara İlişkin Faaliyet Planlaması

Yatırım alanı	Yatırım Türü	ÖN GÖRÜLEN FAALİYET SÜRESİ							
		2011 II. Altı ay	2012 I. Altı ay	2012 II. Altı ay	2013 I. Altı ay	2013 II. Altı ay	2014 I. Altı ay	2014 II. Altı ay	
Yayla Mahallesi/Çamlıdere	3 yıldızlı bir otel								
Çamlıdere	1. Sınıf Lokanta								
Yayla Mahallesi	2. Sınıf Lokanta								
Çamkoru	2. Sınıf Lokanta								
Aluç Dağı Mesire Alanı	2. Sınıf Lokanta								
Çamkoru	Yayla ve sportif balıkçılık tatil köyü evleri								
Çamkoru	Yayla ve sportif balıkçılık kamping alanı								
Yayla Mahallesi	Yayla tatil köyü evleri								
Yayla Mahallesi Gölet	Göl kıyısı rekreasyon aktiviteleri								

etrafı	için birimler							
Çamkoru Gölet Etrafı	Göl kıyısı rekreasyon aktiviteleri için birimler							
Yayla Mahallesi (Çiftlik Turizmi)	Otel binası							
Çamlıdere	Pansiyon							
	Ahır ve kümesler							
Tanıtım ve Pazarlama Faaliyetleri								
Festivaller ve Şenlikler								

Ankara'da Bulunan Turizm Yatırımcıları

NO	İSİM	SOYİSİM	TELEFON	FAX	E-MAIL
1	Hamdi	Akın	0312 408 10 00	0312 441 47 94	akfen@akfen.com.tr
2	Ahmet Hamdi	Ayan	0312 266 00 30	0312 266 72 07	sevilay@ahselholding.com.tr
3	Ömer	Aydiner	0312 446 35 00	0312 446 73 06	omera@aydiner.com.tr
4	Sezai	Bacaksız	0312 446 88 00	0312 437 02 12	limak@limak.com.tr
5	İbrahim	Birkan	0312 455 14 00	0312 455 14 15	ibrahim.birkan@nurol.com.tr
6	Erol	Çarmıklı	0312 455 10 00	0312 455 10 60	yildiz.elaldi@nurol.com.tr
7	Murat	Çeçen	0312 417 94 40	0312 417 09 57	info2@icholding.com.tr
8	Rumi	Doğay	0312 446 66 76	0312 446 41 01	crumidogay@yahoo.com
9	Semih	Durmuş	0312 446 99 26	0312 446 40 71	semih.durmus@evregroup.com
10	Celal	Ece	0312 439 55 38-40	0312 439 84 08	ecetasas@superonline.com
11	Şefik	Gül	0312 409 63 00	0312 409 63 63	info@gulsancons.com.tr
12	M. Nazif	Güenal	0312 436 30 00	0312 437 60 98	MNG@mng.com.tr
13	Mustafa	Gürbüz	0312 440 50 11	0312 441 45 64	mustafa.gurbuz@serenas.com.tr

14	Orhan	Hallik	0312 266 46 86	0312 266 46 79	o.hallik@bilintur.com.tr
15	Nazmi	Hasemoğlu	0312 447 37 78	0312 446 36 04	nathas@hasemoglu.com.tr
16	Mustafa	Keten	0312 408 10 00	0312 441 47 94	mketen@akfen.com.tr
17	Mustafa	Nazik	0312 212 62 76	0312 223 39 35	mustafa.nazik@papillon.com.tr
18	Yasar	Öncan	0312 490 17 17	0312 490 80 90	yontas@yontasas.com
19	Hayrettin	Özaltın	0312 466 40 20	0312 466 13 95	ozaltin@ozaltin.com.tr
20	Ali	Özdoğan	0312 472 75 20	0312 472 75 39	aslihanbatur@ozdogan.com.tr
21	Vehbi	Özkoç	0312 212 61 68	0312 213 91 23	oztas@oztas.com.tr
22	İbrahim	Taşbaşı	0312 446 59 99	0312 446 06 27	ecetur@eceturinsaat.com.tr
23	Cemil	Uğurlu	0312 447 66 10	0312 447 66 08	cemilugurlu@caliskankardesler.com.tr
24	Oray Bilge	Ünal	0312 284 90 00	0312 284 92 92	oray@unal-group.com
25	Rafet Turgut	Uyar	0312 468 60 16	0312 428 38 95	momentyapi@gmail.com
26	Mehmet Necati	Yağcı	0312 447 00 70	0312 447 00 82	nyagci@zafer.com.tr
27	Mithat	Yenigün	0312 468 28 68	0312 428 66 33	yenigun@yenigun.com.tr

SONUÇ

Çamlıdere turizm sektörü açısından önemli yatırım alanlarına sahiptir. İkincil konut ve günübirlik turizm anlayışından, uluslararası ve ulusal konaklamalı turizm anlayışına geçilmelidir. Çünkü bu rapor kapsamında önerilen turizm türleri yatırım, istihdam ve gelir çarpanı etkisine sahiptir. Oysaki mevcut yapı, bölgeye günübirlik ziyaretlerle sınırlı kalmaktadır. Bir bölgenin turizm açısından tanınmasında günübirlikçilerin ve ikincil konutların önemli bir rolü olmakla birlikte, Çamlıdere bölgesi için bu tanınma işlevi sona ermiştir. İstihdam ve gelir oluşturucu turizm türlerine yönelik yatırımlara acilen gerek vardır.

Raporda öncelik amaç olarak doğal ve kültürel mirasın korunması çerçevesinde öngörülen yatırımlar gerçekleştirildiğinde, bölgede istihdam ve gelir artışına önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Öngörülen yatırımlar gerçekleştirildiğinde 1. Yıl: 45 kişi, 2. Yıl: 70 kişi, 3. Yıl:50 kişi olmak üzere toplam 165 kişiye doğrudan istihdam sağlanacağı ve turizmin yatırım ve istihdam çarpanı etkileri de dikkate alındığında bölgedeki doğrudan ve dolaylı istihdamın 300 kişiyi geçeceği tahmin edilmektedir.

KAYNAKÇA

BERTAN, S. (2010). Pamukkale Destinasyonunda Termal Turizm Faaliyetleri Ve Yöreyi Ziyaret Eden Turistler Üzerinde Bir Uygulama, Sosyal Bilimler Dergisi (4), 111-119,

ÇAMLIDERE VE DOĞA DOSTLARI DERNEĞİ, (2011). <http://www.camliderem.org/modules.php?name=Content&pa=showpage&pid=4>

DÜNYA TURİZM ÖRGÜTÜ, (2011a). Tourism Highlights 2009 Edition. (www.unwto.org)

DÜNYA TURİZM ÖRGÜTÜ, (2011b). Barometer January 2011. (www.unwto.org)

ERDOĞAN, E. ve AKLANOĞLU, F. (2008), “Termal Turizm ve Afyon Gazlıgöl Örneği”, Ejournal of New World Sciences Academy, Vol:3, Number:1, pp.83-92.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI (2007), “Türkiye Turizm Stratejisi” (2023), Ankara, www.kultur.gov.tr/TR/Tempdosyalar/189566_TTstrateji2023.pdf, (06/10/2008).

SARGIN, S. (2006). Yalvaçta İnanç Turizmi Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt: 16, Sayı: 2 Sayfa: 1-18, ELAZIG-

TUIK (2011). Turizm İstatistikleri (www.tuik.gov.tr)

TOSUN, C. ve BİLİM, Y. (2004), “Şehirlerin Turistik Açından Pazarlanması: Hatay Örneği”, Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi, Cilt:15, Sayı:2, Güz, ss.125-138.